

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 111/16
Luxembourg, 13. oktober 2016

Sodba v zadevi C-294/15
Edyta Mikołajczyk/Marie Louise Czarnecka in Stefan Czarnecki

Pravo Unije se uporablja za tožbo za razveljavitev zakonske zveze, ki jo vloži tretja oseba po smrti enega od zakoncev

Vendar se lahko oseba, ki ni eden od zakoncev in ki vloži tako tožbo, sklicuje le na nekatere v tem pravu določene navezne okoliščine za pristojnost

Edyta Mikołajczyk je leta 2012 pri poljskem sodišču vložila tožbo za razveljavitev zakonske zveze, ki sta jo S. Czarnecki (ki je umrl 3. marca 1971) in Marie Louise Czarnecka sklenila leta 1956 v Parizu (Francija). V njej je navedla, da je oporočna dedinja Zdzisławe Czarnecke, prve žene S. Czarneckija, ki je umrla 15. junija 1999. E. Mikołajczyk trdi, da je zakonska zveza, ki sta jo S. Czarnecki in Zdzisława Czarnecka sklenila 13. julija 1937 v Poznanju (Poljska), v času, ko sta S. Czarnecki in Marie Louise Czarnecka sklenila zakonsko zvezo, še vedno obstajala, zato je zaradi zadnjenavedene zakonske zveze prišlo do bigamije in jo je torej treba razveljaviti. Marie Louise Czarnecka je predlagala, naj se tožba za razveljavitev zakonske zveze zaradi nepristojnosti poljskih sodišč razglasi za nedopustno. Meni, da bi morala biti ta tožba vložena pri francoskem sodišču.

V skladu s poljskim pravom lahko razveljavitev zakonske zveze zaradi obstoja prej sklenjene zakonske zveze enega od zakoncev zahteva vsakdo, ki ima pravni interes.

Uredba Unije o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo¹ se med drugim uporablja ne glede na vrsto sodišča v civilnih zadevah, ki se nanašajo na razvezo, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitev zakonske zveze. V skladu s členom 3(1)(a), peta in šesta alineja, te uredbe spadajo vprašanja s teh področij med drugim v pristojnost sodišča države članice, na ozemlju katere: 1) vlagatelj običajno prebiva, če je prebival tam najmanj leto dni neposredno pred vložitvijo vloge, ali 2) vlagatelj običajno prebiva, če je bival tam najmanj šest mesecev neposredno pred vložitvijo vloge in je državljani te države članice.

Sąd Apelacyjny w Warszawie (pritožbeno sodišče v Varšavi, Poljska), ki odloča o pritožbi v tej zadevi, Sodišče sprašuje, prvič, ali se ta uredba uporablja za tožbo za razveljavitev zakonske zveze, ki jo po smrti enega od zakoncev vloži oseba, ki ni edem od zakoncev, in drugič, ali se lahko taka oseba sklicuje na navezne okoliščine za pristojnost, določene v prej navedeni določbi te uredbe.

Sodišče v sodbi z današnjega dne v zvezi z uporabo te uredbe ugotavlja, da ta med zadevami, ki spadajo na njeno področje uporabe, med drugim določa razveljavitev zakonske zveze, pri čemer ne uvaja razlikovanja glede na datum vložitve take tožbe v primeru smrti enega od zakoncev ali glede na to, kdo ima pravico pri sodišču vložiti tako tožbo. Poleg tega tožba za razveljavitev zakonske zveze, ki jo vloži tretja oseba po smrti enega od zakoncev, ne spada med zadeve, ki so izključene iz področja uporabe te uredbe. Taka razlaga je podprta tudi s ciljem, ki ga uresničuje ta uredba, saj ta prispeva k oblikovanju območja svobode, varnosti in pravice, v katerem je zagotovljen prosti pretok oseb.

¹ Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243).

Sodišče meni, da bi se z izključitvijo tožbe za razveljavitev zakonske zveze iz področja uporabe te uredbe lahko povečala pravna negotovost, povezana z neobstojem enotne ureditve tega področja.

Nazadnje, Sodišče opozarja, da dejstvo, da se tožba za razveljavitev zakonske zveze nanaša na zakonsko zvezo, ki je že prenehala zaradi smrti enega od zakoncev, ne pomeni, da ta tožba ne spada na področje uporabe te uredbe. Ni namreč izključeno, da ima lahko neka oseba tudi po smrti enega od zakoncev pravni interes za doseg razveljavitve zakonske zveze. Čeprav je treba o tem interesu presoditi ob upoštevanju veljavne nacionalne zakonodaje, pa ni nobenega razloga, da bi se tretji osebi, ki je vložila tožbo za razveljavitev zakonske zveze po smrti enega od zakoncev, onemogočila uporaba enotnih pravil o koliziji, določenih v tej uredbi.

Sodišče je torej odločilo, da spada tožba za razveljavitev zakonske zveze, ki jo tretja oseba vloži po smrti enega od zakoncev, na področje uporabe te uredbe.

Sodišče je v zvezi z naveznimi okoliščinami za pristojnost, določenimi v peti in šesti alineji člena 3(1)(a) te uredbe, ugotovilo, da ti določbi pod določenimi pogoji sodiščem držav članic, na območju katerih ima običajno prebivališče vlagatelj, priznavata pristojnost za odločanje o prenehanju zakonske zveze.

V zvezi s tem Sodišče opozarja, da je cilj pravil o pristojnosti iz te uredbe zavarovanje interesov zakoncev, upoštevanje prostega gibanja oseb in zavarovanje pravic zakonca, ki je zapustil državo skupnega običajnega prebivališča.

Sodišče je sklenilo, da čeprav spada tožba za razveljavitev zakonske zveze, ki jo vloži tretja oseba, na področje uporabe te uredbe, mora biti ta tretja oseba še vedno zavezana s pravili o pristojnosti, ki so določena v korist zakoncev. Zato pojem „vlagatelj“ v smislu te uredbe ne zajema oseb, ki niso zakonca in se torej tretja oseba ne more sklicevati na navezne okoliščine za pristojnost iz člena 3(1)(a), peta in šesta alineja, te uredbe.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793